Strategia națională privind economia circulară[1]

- sinteză -

Tranziția de la un model economic liniar la unul circular este un proces complex și de lungă durată, iar România se află încă la început. În această perioadă de tranziție trebuie să avem în vedere faptul că evoluția capitalului economic și social nu mai poate fi separată de impactul pe care activitatea umană îl are asupra cadrului natural.

Dezvoltarea sistemelor socio-economice în economia circulară trebuie să acorde importanţa cuvenită structurii şi capacităţii productive şi de suport a Capitalului Natural astfel încât să protejăm mediile naturale, să reducem pierderea unor servicii ecosistemice valoroase și degajarea în mediu a poluanților (emisii, imisii, deșeuri).

Pentru a depăși provocările în tranziția către economia circulară (EC), România are nevoie de o viziune pe termen lung și de o direcție strategică. Acesta este scopul principal al prezentei Strategii. Ea prezintă status quo-ul economiei românești și al sectoarelor sale în raport cu modelul de EC și calea de urmat către acesta, prin definirea viziunii României de a crea o ruta stabilă pentru prosperitatea întregii societăți printr-o creștere economică care să asigure un mediu durabil pentru generațiile viitoare.

În ciuda unor progrese economice realizate în ultimul deceniu, creșterea economică a României nu este încă decuplată de generarea de deșeuri. În plus, gestionarea deșeurilor în România a rămas semnificativ în urmă, deoarece depozitarea deșeurilor, și adesea depozitarea lor ilegală, sunt încă forme dominante de gestionare a deșeurilor. Conform statisticilor emise de Cadrul de Monitorizare a Economiei

[1] https://dezvoltaredurabila.gov.ro/strategia-nationala-privind-economia-circulara-13409762

Circulare, România se numără printre țările Uniunii Europene (UE) cu cele mai slabe performanțe în ceea ce privește productivitatea resurselor, generarea de deșeuri ca pondere din Produsul Intern Brut (PIB), tratarea deșeurilor și utilizarea materialelor reciclate în economie.

Pe de altă parte, România având una dintre cele mai mici și în scădere generări de deșeuri per consum intern de materiale dintre țările UE, are perspective favorabile pentru îmbunătățirea performanțelor în ceea ce privește adoptarea practicilor de EC. Se poate concluziona că România are un potențial semnificativ de îmbunătățire în toate etapele presupuse de EC, de la o mai mare eficiență a utilizării resurselor naturale și a materialelor secundare în producție, până la prevenirea deșeurilor și o mai bună gestionare a acestora.

Prezenta Strategie Națională privind Economia Circulară (SNEC) oferă o imagine de ansamblu a 14 sectoare economice din România din punct de vedere al potențialului lor de circularitate. Rezultatele evaluării sectoriale vor servi drept bază pentru elaborarea ulterioară a Planului de Acțiune, care va prezenta mai detaliat și mai profund obiective specifice și recomandări de politici, precum și acțiuni concrete de urmat. Sectoarele energie, apă și deșeuri sunt abordate în toate cele 14 sectoare într-o manieră transversală.

Apa și deșeurile sunt, de asemenea, prezentate separat pentru a evidenția provocările și potențialul lor de circularitate, având în vedere infrastructura încă slab dezvoltată din România în aceste domenii. Pe baza analizei preliminare, se poate concluziona că îmbunătățirea EC are cel mai mare potențial în agricultură și silvicultură, industria automotive, construcții, bunuri de consum, cum ar fi produsele alimentare și băuturile, ambalajele, textilele și echipamentele electrice și electronice.

Obiectivul general al Strategiei Naționale privind Economia Circulară din România este de a oferi cadrul care să ghideze țara în eforturile sale de tranziție către EC prin

implementarea Planului de Acțiune. Indicatorul de succes al acestei tranziții este decuplarea dezvoltării economice de utilizarea resurselor naturale și degradarea mediului. Obiectivul general al SNEC este strâns legat de Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei ONU 2030 și de obiectivele globale privind clima, precum și de 7 noile obiective ale UE din Planul de Acțiune privind Economia Circulară (PAEC), în conformitate cu principiile și acțiunile promovate în cadrul Pactului Verde al UE.

La nivel național, elemente ale tranziției către EC în România sunt prevăzute, de asemenea, în Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 și în Planul Național de Redresare și Reziliență al României. Tranziția către EC trebuie să se desfășoare astfel încât să nu afecteze calitatea, productivitatea, competitivitatea și performanța. Acest lucru este cu atât mai important cu cât mediul de afaceri din România este caracterizat de întreprinderi mici și mijlocii, cu o prezență semnificativă a microîntreprinderilor, care au o contribuție relativ importantă în ceea ce privește valoarea adăugată și locurile de muncă.

Pentru a atinge obiectivul general, următoarele direcții ar trebui urmărite prin elaborarea de politici menite să avanseze EC în România:

I. reducerea consumului de materii prime virgine prin activități durabile de extracție, reciclare și recuperare;
II. reducerea consumului de bunuri de consum prin prelungirea duratei de viață a produselor;
III. reducerea impactului activităților de producție asupra mediului;
IV. reducerea impactului activităților de gestionare și de eliminare a deșeurilor și a apei reziduale asupra mediului;
V. îmbunătățirea coerenței politicilor și guvernanței, comunicarea și colaborarea dintre autoritățile locale, regionale și naționale.